BEGELEIDINGSTRAJECT TOEGANKELIJKHEID EN UD

Opdrachtgever
Vzw Kempens Landschap
Peredreef 5
2580 Putte
0032 15 22 82 33
Annemie.NAGELS@kempenlandschap.be

Contactpersoon Inter
Filip Maris
Hoofdzetel Hasselt (Kermt)
Belgiëplein 1
3510 Hasselt
011 26 50 30
filip.maris@inter.vlaanderen

Doorlichtingsrapport 27/03/2019

Project

Dossiernummer Inter: 20190625
Uw referentie: nvt

Omgeving Merksplas-Kolonie, omgeving Wortel-Kolonie en bezoekerscentrum “de Klapekster”

Type dossier: Doorlichting in functie van een het openstellen voor Open Erfgoed het bezoekerscentrum en zijn omgeving.

Chronologisch overzicht contacten:

- Offerte ondertekend: 5/03/2019
- Screening omgeving en De Klapekster: 22/03/2019
- Bespreking doorlichtingsrapport: 1/04/2019

Principes begeleiding op maat

Een bereikbare, betreedbare, bruikbare en begrijpelijke omgeving voor iedereen door:

- De wetgeving overstijgen: Regelgeving is belangrijk maar niet het finale doel. Het legt vaak slechts minimale bepalingen op, die enkel op plan afleesbaar zijn. Ieder van ons kan echt in een situatie terecht komen waardoor we beperkt worden. Een hoge gebruikskwaliteit voor iedereen is onze einddoel ambitie.
- Sluit de keten van toegankelijkheid: Elk onderdeel van een gebouw of omgeving, zowel structuur als afwerkingsdetail vormt een schakel in een groter geheel. Eén onderbroken schakel kan zorgen voor een ontoegankelijk gebouw of omgeving.
- Doorgedreven aandacht in alle stappen van het ontwerp- en bouwproces: Toegankelijkheid realiseer je niet door een éénmalig check, maar door het in elke fase, van concept tot ingebruikname mee te nemen. Op die manier realiseren we een resultaat waar toegankelijkheid op een creatieve en vanzelfsprekend wijze is geïntegreerd.
- Meer 'Ontwerpen voor iedereen' of 'Universal Design': Deze filosofie promoot totaaloplossing voor iedereen met als doel sociale inclusie en gelijkheid. Alles wat door mensen, voor mensen wordt gemaakt, moet op een proactieve manier toegankelijk zijn. Het zorgt ervoor dat aanpassingen achteraf worden vermeden en dat de vormgeving bovendien mooi en praktisch is, met een hoog comfort voor iedereen.

Ambitieniveau

Inter streeft in elke begeleiding naar het realiseren van een hoge graad van toegankelijkheid. Dit doen we in samenspraak met de bouwheer / architect, op maat van de project specifieke eigenschappen en op basis van onze eigen 'Inter'-visie:

In onze begeleiding geven we adviezen op maat. Daarom stellen we geen standaard norm- of checklist ter beschikking, maar kiezen we voor een toegepaste wijze om richtlijnen en normen te ontsluiten. Samen met ons advies stellen we onze 'Leidraad toegankelijk bouwen met Universal Design meerwaarde' ter beschikking, op maat van de sector of dienstverlening (zie bijlage / online…).

Meer informatie over onze werking en dienstverlening: www.inter.vlaanderen

Advies

Concept

Net zoals voor de architecturale kwaliteiten, bepaalt het gebouwconcept de mogelijkheden om toegankelijkheidsoplossingen op een Universal Design wijze te verwerken.

In het verslag zijn aandachtspunten en knelpunten opgenomen en beschreven.

Parking Wortel-Kolonie

De werken aan de parking zijn gestart. De grondwerken zijn in uitvoering.

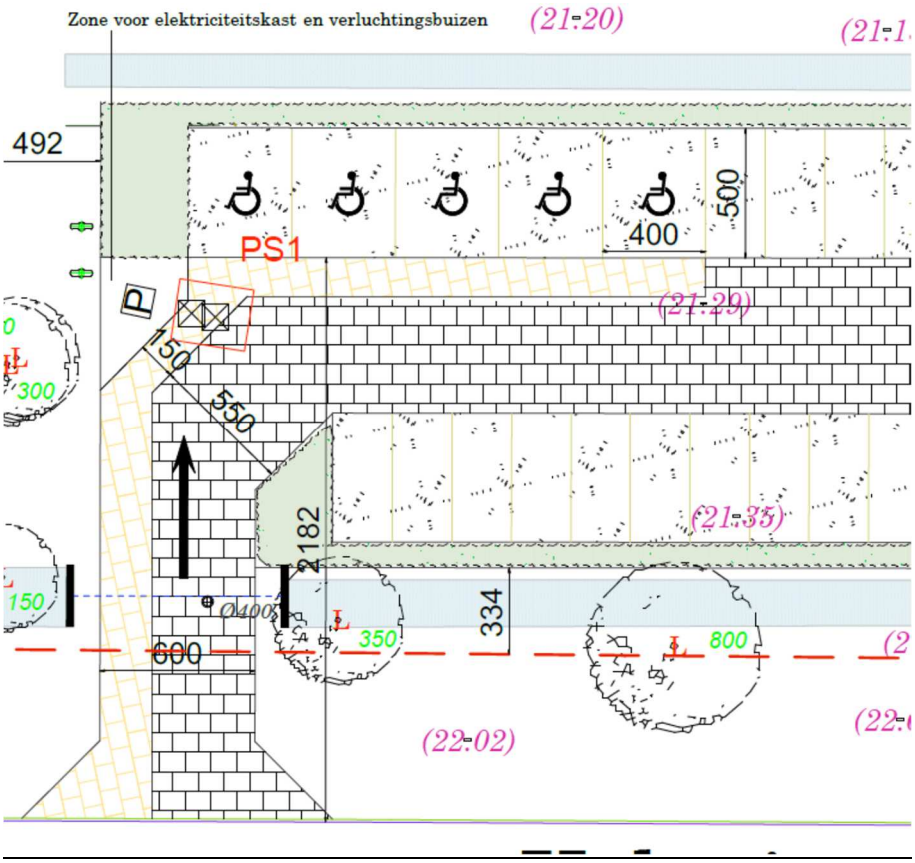

Aandachtspunten:

- De aangepaste en voorbehouden parkeerplaatsen dienen te worden voorzien van een toegankelijke verharding.
  Een toegankelijke verharding is vlak, aaneengesloten en in alles omstandigheden stroef met een lage rolweerstand.
  De gestabiliseerde semi-verharding is niet gespecifieerd!
  Misschien kan de gezaagde kassei ook gebruikt worden voor de aangepaste parkeerplaatsen.
- De aangepaste parkeerplaatsen mogen slecht een hellingspercentage hebben van 2% in elke richting!
- Elke parkeerplaats moet voorzien worden van een verkeersbord volgens de verkeersregels.
- De gezaagde kassei is vlak indien deze worden opgevoegd tot bovenaan!
- De aansluiting op de bestaande rijweg van asfalt dient drempelloos te worden uitgevoerd.

⇨ De aangepaste parkeerplaatsen dienen te worden voorzien van onderstaande signalisatie.

- Een parkeerplaats moet voorbehouden worden voor personen met een handicap conform het verkeersreglement (KB 1 december 1975) en het MB van 11 oktober 1976 houdende de min. afmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens.

- Voor schuin- en dwarsparkeren geldt dat elk parkeervak individueel dient te worden aangeduid met verkeersbord E9a op een oranje paal, aangevuld met het internationaal toegankelijkheidssymbool, eventueel via een onderbord.

- Voor langsparkeerplaatsen geldt dat verkeersbord **E9a met rolstoelsymbool** die een parking aanduidt, alleen geldt op deze parking. Het verkeersbord mag op de meest geschikte plaats worden aangebracht.
- De aanduiding van meerdere langsparkeerplaatsen achter elkaar die worden voorbehouden voor personen met een handicap kan op 3 manieren:
    - Verkeersbord E9a met rolstoelsymbool geldt langs de kant van de openbare weg waar deze geplaatst is en vanaf het verkeersbord tot het volgende kruispunt.
    - Verkeersbord E9a met rolstoelsymbool geldt langs de kant van de openbare weg waar deze geplaatst is en vanaf het verkeersbord tot het begin van een andere reglementering van het stilstaan of het parkeren.
    - Het bord hier naast vult het verkeersbord aan dat het begin van de reglementering aanwijst en vermeldt de afstand waarover deze geldig is.

- De onderhoogte van het blauwe verkeersbord is min. 2,10 m
- Het parkeervak wordt duidelijk omkaderd met een witte lijn
- Het oppervlak van het parkeervak is bij voorkeur blauw
  Ofwel evenwijdig met de afbakening in wit van de parkeerplaats, enkel een aangrenzend kader in blauw met een breedte van 10 tot 15 cm.
- In het parkeervak wordt bij voorkeur het internationaal toegankelijkheidssymbool aangebracht

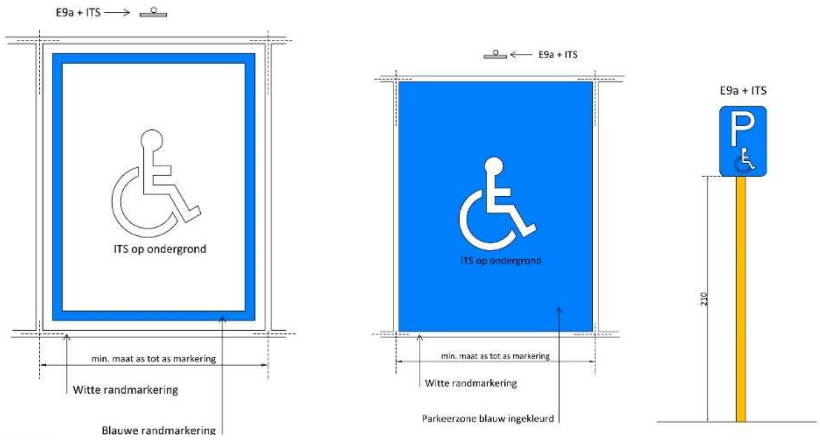

Bezoekerscentrum “de Klapekster”

Het bezoekerscentrum is open van Dinsdag tot en met zaterdag van 13u00 tot 17u00. Zondag is de Klapekster open van 10u30 tot 18u00.
De ingang is aan de achterzijde van het gebouw.
Het bezoekerscentrum is voorzien van een verbruikersruimte, vergaderruimte, educatieve hoek en verkoop hoek.
Voor het gebouw en achter het bebouw is een verbruikersterras ingericht.
De grondwerken aan de openbare parking voor de Klapekster waren bezig tijdens het tijdstip van de screening. (zie beschrijving hierboven)

Omgeving van “de Klapekster”

Wayfinding

De hoofdingang is niet aangeduid.

Knelpunten:

- Bij het toekomen aan de Klapekster zie je slechts één deur. Deze deur is een personeelsingang en nooddeur. Er ontbreekt een verwijzing naar de hoofdingang.

Parking

De wagens van personeel en bezoekers staan her en der verspreid in de rand van de dreef.

Knelpunten:

- De berm is hierdoor stuk gereden.
  Het beeld is niet fraai!

- ✓ Er is een parking in aanleg die dit probleem moet oplossen.

Fietsstalling

De Site is niet voorzien van een fietsenstalling! Op de aanlegplannen van de parking ontbreekt een fietsenstalling.

Knelpunten:

- Het gebied wordt toeristisch gepromoot voor het fietsen. Het bezoekerscentrum is ook gericht om deze klanten. Een fietsenstalplaats ontbreekt! De fietsen zullen her en der geplaatst worden in de omgeving van het terras! De fietsen zullen een obstakel vormen voor verschillende gebruikers van de omgeving.
- Het voorzien van een fietsstalplaats is noodzakelijk om te vermijden dat de fietsen overal een plaats krijgen, zie huidig probleem met de voertuigen.

- ✓ Een fietsenstalling dient te voldoen aan volgende voorschriften:
  Niet noodzakelijk alle fietsenparkeerplekken hoeven 100% toegankelijk te zijn, maar zorg ervoor dat op locaties met fietsenstallingen, er steeds gelijkwaardige fietsparkeerplekken zijn die voor iedereen en voor de variatie aan rijwielen geschikt zijn.
  Toegankelijke fietsenparkeerplaatsen voldoen aan volgende criteria:

- Voorzie in de mogelijkheid te stallen zonder de fiets op te moeten tillen
- Voorzie een opstelruimte naast de fiets, zodat men vandaar het zadel en stuur kan vastnemen bij het stallen en uitnemen van de fiets.
- De as-as afstand tussen de fietsen is minstens 75cm
- Voorzie in de mogelijkheid de fiets op een goed bereikbare plaats aan de ketting te leggen
- Indien overdekt moet de fietsstalling een vrije hoogte hebben van 2m50 op plaatsen waar men logischerwijs op de fiets zit en 2m30 op alle andere plaatsen
- Het is aangeraden hier een verlichting te voorzien.
- Voorzie een vrije ruimte (100cm x 200cm) voor de stalling van alternatieve fietsen en brommers.

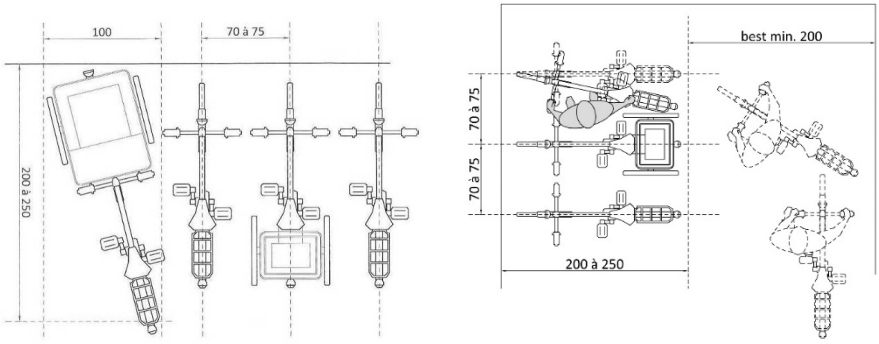

Verbruikersterras

Het terras aan de voorzijde van de Klapekster is voorzien van picknick tafels. De zitbaken zijn aan de tafels verbonden. Er is één grote houten tafel voorzien. Hierbij zijn enkele boomstammen geplaatst en een zitbank.

Het terras is verhard met beton. De betonvloer ligt hellend met een afwatering richt gebouw van 3%.

Knelpunten:

- ➢ De picknick tafels hebben vrije hoogte onder de tafel van 66 cm.
  Er is géén vrije ruimte aan de tafel zonder bank!
- ➢ De losse tafel heeft een vrije hoogte onder de tafel van 62 cm.
  De stammen om op te zitten hebben een hoogte van 50 cm.

- ✓ De tafels moeten onderrijdbaar zijn. Er dient een vrije hoogte onder de tafel aanwezig te zijn van 70 cm netto (gemeten onder de draagsteun van de tafel)
  Er dient een vrije breedte aanwezig te zijn van 90 cm en een vrije diepte van 60 cm.
- ✓ Er dient een vrije vlakke draairuimte van Ø 150 cm aanwezig te zijn ter hoogte van de zitplaats.

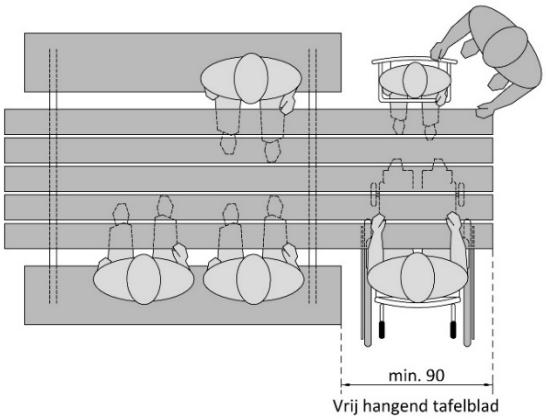

Het terras aan de achterzijde is voorzien van ronde tafels en stoelen. De tafels hebben een vrije hoogte onder de tafel van 73 cm.

Aandachtspunten:

- ✓ De kleine ronde tafels hebben een centrale poot. Hierdoor zijn ze slechts beperkt onderrijdbaar.
- ✓ De stoelen zijn niet voorzien van armleuningen. Een variatie in stoelen met armleuning is een meerwaarde!

Toegangspad

De looproute naar de hoofdingang is verhard met beton en kiezel. Het looppad is eveneens een oprit voor het aanpalende jeugdverblijf (De Bonte Beestenboel). Het looppad achter de Klapekster is voorzien van tafels en stoelen.

Aandachtspunten:

- ✓ Het looppad dient steeds obstakel vrij te zijn. De vrije breedte van het pad moet minstens 150 cm zijn. Afwijkingen zie hieronder.
- ✓ De zone tussen de gebouwen zal waarschijnlijk gebruikt worden als fietsstalplaats. De natuurlijke geleiding voor slechtziende personen is dan afwezig!

- ✓ Het looppad achter de Klapekster is voorzien van tafels en stoelen. Deze kunnen de vrije doorgang naar de hoofdingang (toilet) hinderen! Een markering kan de terrasgebruiker hierop duiden.
- ✓ Door het gebruik is de kiezelverharding verpulverd en geëgaliseerd. Indien de kiezel wordt aangevuld zal het looppad niet vlak en een te grote rolweerstand hebben.

⇨ Een looppad dient te voldoen aan volgende voorschriften.

- De vrije doorgangsbreedte van het looppad dient ≥ 150cm te zijn, beter is het looppad 180cm breed om verkeer in twee richtingen toe te laten.

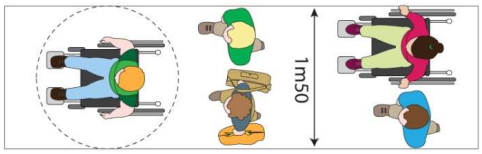

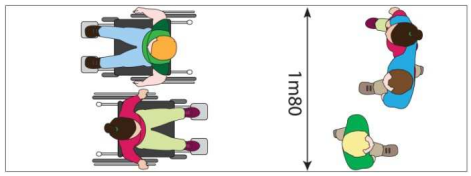

Minimum vrije doorgangsbreedte dient in de buitenruimte 100cm te zijn over een maximale lengte van 120cm. Indien een pad 1m20 breed is mag dit slecht 10m lang zijn en dient aan het begin en het einde van deze versmalling een vrije vlakke draairuimte te zijn van Ø 150cm.

- De vrije doorganghoogte is minimaal 210cm. Groenvoorzieningen op of langs de looproute moeten op de vrije doorgangshoogte worden geselecteerd. Indien nodig regelmatig snoeien.
- De looppaden dienen altijd obstakelvrij te zijn.
- De dwarshelling van het looppad mag maximaal 2% bedragen.
- Het looppad dient drempelloos te worden aangelegd. Dit wil zeggen met een maximaal drempel van 2 cm afgeschuind onder 45°. Komvormige goten dienen te worden vermeden.

- De ondergrond dient effen, aaneengesloten en onder alle omstandigheden stroef en met een lage rolweerstand te zijn.
- Niveauverschillen worden overbrugd met een helling. Voor een looppad is het maximale hellingspercentage 4%

Het gebouw “de Klapekster”

Toegangsdeur

De hoofdingang is gelegen aan de achterzijde van het bebouw. De toegangsdeur heeft een vrije doorgangsbreedte van 89 cm. Voor de deur is er een vrije draairuimte van Ø 128 cm. De vrije ruimte ter hoogte van de deurkruk is +/- 20 cm.
Achter de deur is de vrije draairuimte Ø 124 cm. De vrije ruimte aan de deurkruk is 5 cm omdat de nis 27 cm diep is.

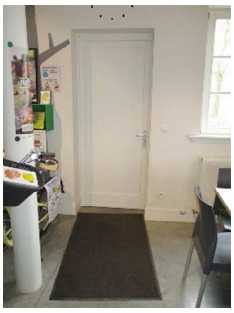

Knelpunten:

- De vrije vlakke draairuimte dient Ø 150 cm te zijn. Door het herschikken van enkele tafels achter de deur en het verplaatsen van de fiets is een vrije vlakke draairuimte van Ø 150 cm gemakkelijk te bekomen.
  De kasseien zijn op de deurdorpel aangesloten met een beperkt hoogteverschil. De verharding ligt hellend. Hier mag slechts een hellingspercentage van 2% aangehouden worden in functie van de afwatering.
  Om de vrije ruimte van 50 cm aan de deurkruk te verkrijgen dient deze zone verhard te zijn!
  De verharding voor de deur dient 150 cm breed te zijn om een draairuimte van Ø 150 cm te verkrijgen.

Het betreft een historisch gebouw.

Aandachtspunten:

- ✓ De vrije ruimte aan de deurdruk dient 50 cm te zijn en de nis diepte mag slechts 20 cm zijn.
- ✓ De vrije doorgangsbreedte van de deur is 89 cm.

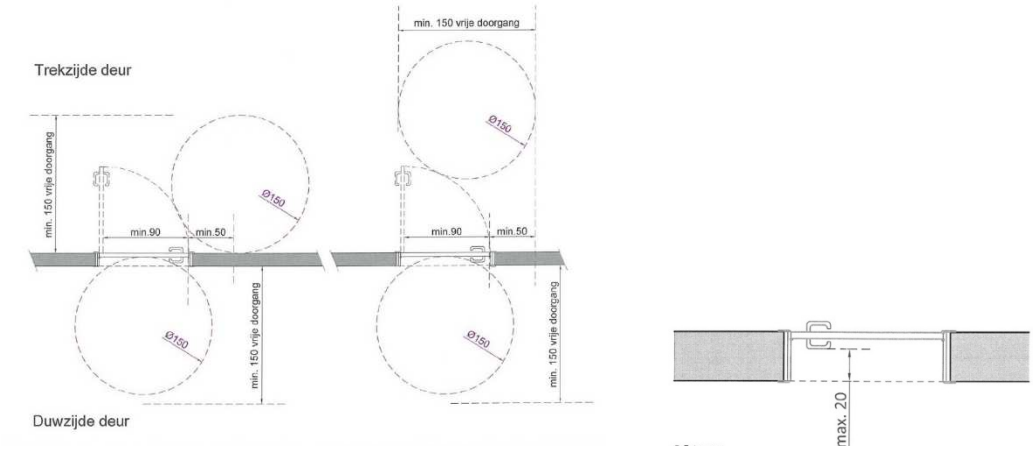

Sanitair

Achteraan in de verbruikersruimte is een aangepast sanitair gelegen. In de kelder is een sanitair voorzien gericht op heren. Op de verdieping is een sanitair voorzien.

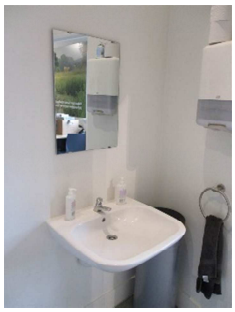

Het aangepast toilet is 217 (220) cm x 161 (191) cm groot. De deur is naar buiten draaiend. De deur heeft een vrije doorgangsbreedte van 88 cm. De vrije draairuimte voor de deur is Ø 133 cm. Achter de deur is de vrije draairuimte Ø 133 cm en de vrije ruimte aan de deurkruk is 21 cm.
Het toilet is 70 cm diep en 47 cm hoog. Het midden van het toilet staat op 63 cm van de vaste wand. Aan de open zijde is er een vrije ruimte van 80 cm. Voor het toilet is er een vrije ruimte van +/- 82 cm. De wastafel heeft een vrije hoogte van 76 cm. Voor de wastafel is er een vrije ruimte van 133 cm. De kraan is heeft een drukknop.

Aandachtspunten:

- ✓ De rolhouder is hoog opgehangen en hangt ver van het toilet.
- ✓ De spiegel aan de wastafel is hoog opgehangen, kinderen en personen die zich zittend verplaatsen kunnen niet in de spiegel kijken!
- ✓ De papierdispenser aan de wastafel is hoog opgehangen!
- ✓ Op de trapoverloop is een verzorgingskussen geïnstalleerd. Beter kan dit voorzien worden in het aangepast toilet. Dit kan door middel van een opklapbaar systeem te voorzien tegen de muur aan de open zijde van het toilet.
- ✓ Vanuit de verbruikersruimte is het aangepast toilet niet zichtbaar / gesignaleerd!

Knelpunten:

- ➢ Het toilet is niet voorzien van steunbeugels.
- ➢ Het midden van het toilet ligt op 63 cm van de vaste wand, dit mag slecht 45 cm zijn. De afstand tot de noodzakelijke vaste steunbeugel is te groot om te kunnen gebruiken.
- ➢ De noodzakelijke opklapbare steunbeugel ontbreekt.
- ➢ De vrije ruimte aan de open zijde van het toilet is slechts 80 cm. Dit dient 90 cm te zijn.
- ➢ De ruimte voor het toilet dient 120 cm te zijn voor het opstellen van een rolstoel. De wastafel hangt hier in de weg. De ruimte tussen de wastafel en het toilet is +/- 82 cm.
- ➢ De vrije draairuimtes van Ø 150 cm aan de toiletdeur ontbreken. De vrije ruimte aan de deurkruk in het toilet is slechts 21 cm en moet 50 cm zijn.
  Door het verplaatsen van een tafel in de verbruikerszaal kan de vrije draairuimte aan de toiletdeur vergroot worden.
- ➢ Het aangepast toilet moet voor iedereen bruikbaar zijn. Momenteel zijn heren niet toegelaten op het aangepast toilet. Hiervoor ken een eenvoudig oplossing gezocht worden.
- ➢ Het contrast tussen de vloer en de muren is duidelijk.
  Een contrast tussen de toestellen en de muren ontbreekt. Slechtziende zullen hierdoor moeite hebben om de toestellen te vinden!

⇨ Aangepast toilet

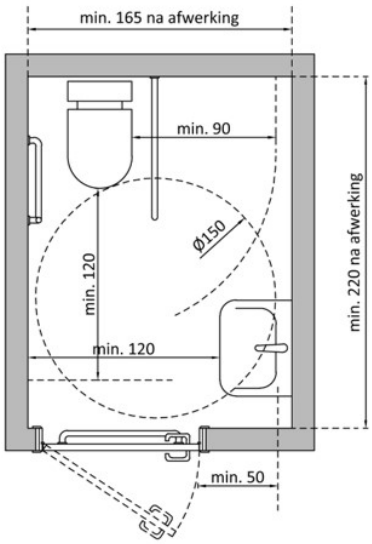

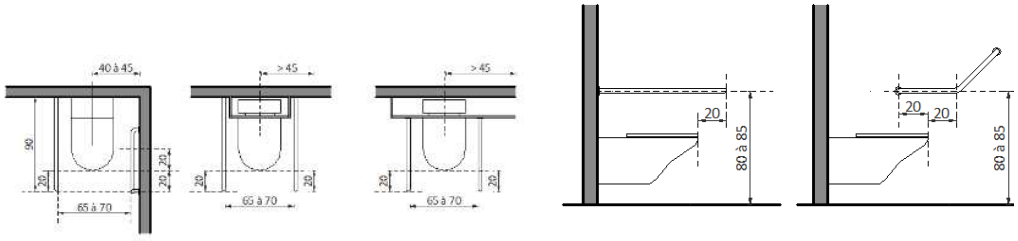

Het dames sanitair wordt gesignaleerd naar de eerste verdieping. Het heren sanitair wordt gesignaleerd naar de kelderverdieping.

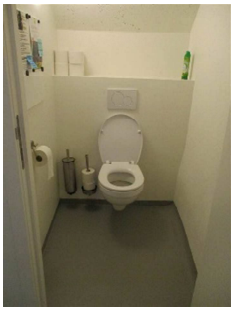

Knelpunten:

- Het contrast tussen de muren en de toestellen ontbreekt.
- De trap is niet voorzien van een leuning volgens de voorschriften. (zie beschrijving hierboven)
- Waarschuwingsmarkering ontbreekt bovenaan de trap.

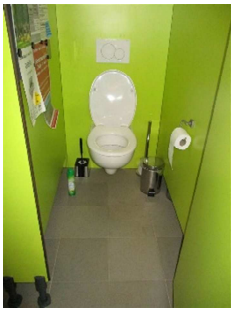

Het dames sanitair is gelegen op de verdieping. Op de verdieping is enkel een vergaderlokaal gelegen. Bij gebruik van de vergaderruimte moeten heren naar de kelderverdieping!

Verbruikersruimte

De verbruikersruimte is voorzien van een kinderhoek op een verhoog. Het verhoog kan ook als podium gebruikt worden. Het doet eveneens dienst als uitbreiding voor de verbruikerszaal. Het verhoog is met een trap bereikbaar.
De tafels zijn voorzien van een centrale poot. Enkele tafels zijn groter! De tafels hebben een vrije hoogte onder de tafel van 73 cm.
Centraal is er een toog gelegen. De toog heeft een hoogte van 112 cm. Het venster aan de toog doet dienst als doorgeefluik voor het terras aan de voorzijde van het gebouw.
De menukaart is geschreven met een duidelijk letterschrift.
Tegen de muren zijn verschillende klerenhaken voorzien. De aanwezigheid van een kinderstoel is een meerwaarde.
De ruimte is voorzien van een beamer en projectiescherm.

Aandachtspunten:

- ✓ De grotere tafels zijn tegen elkaar geplaatst waardoor er een vrije ruimte van 90 cm breed en 60 cm diep wordt gecreëerd. Deze tafels zijn geplaatst achteraan! De route naar deze tafel is niet steeds obstakelvrije!
- ✓ Het verhoog wordt gebruikt als kinderspeelhoek, als uitbreiding van de verbruikerszaal en occasioneel als podium.
  Er is enkel een trap voorzien! Het niveauverschil wordt overbrugd met 4 treden. Elk niveauverschil van meer dan 18 cm moet met een combinatie van trap en lift of helling opgevangen worden.
  Gezien het occasioneel gebruik en de beperkte grote en de mogelijkheid tot alternatieven weegt de kost voor de realisatie van lift of helling niet op tegen de baten.
- ✓ Kleerhaken op kinderhoogte (rolstoelhoogte) is een meerwaarde.
- ✓ Het voorzien van een menukaart in grootletterschrift of digitaal is een meerwaarde.

Knelpunten:

- ➢ De trap is niet voorzien van een leuning!
- ➢ De toog is niet voorzien van een laag deel. Zowel kinderen als mensen dien zich zittend verplaatsen hebben behoefte aan een laag deel. De doorgang van de verbruikerszaal naar de ruimte achter de toog is een doorgangszone. Deze ruimte is hinderlijk voor het werkpersoneel en voor de klanten.
- ➢ De vrije doorgangsbreedte van het looppad is beperkt. Voorzie een toegankelijke tafel in de buurt van de hoofdingang, toog en de route naar het sanitair. (Zie beschrijving toegangspad)

⇨ Onderrijdbaar deel aan de toog.

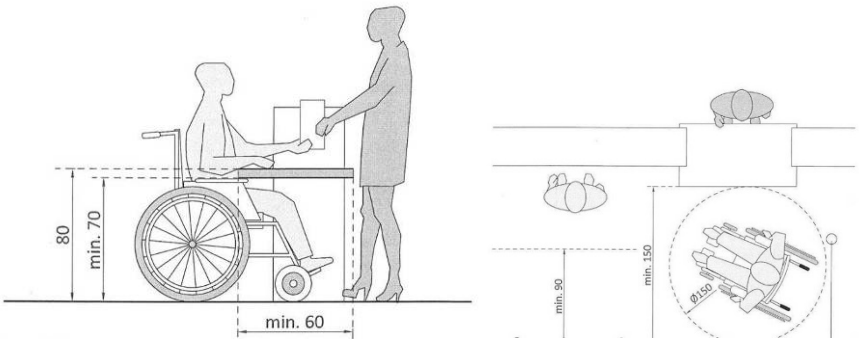

⇨ Trapleuning

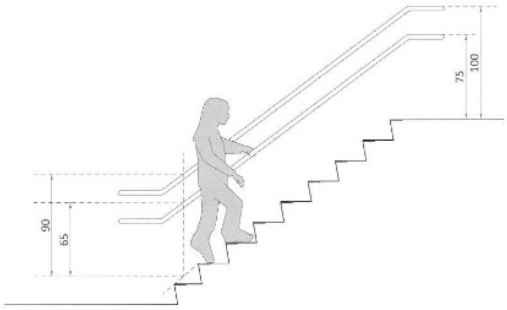

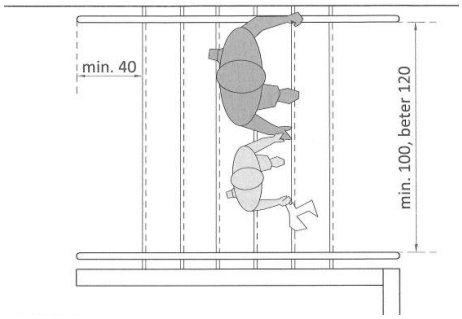

Educatieve hoek, verkoop hoek

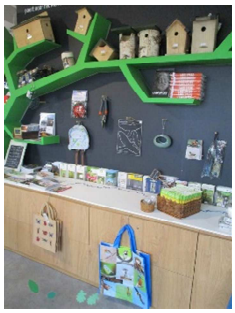

De educatieve hoek heeft een hoogte van 81 cm. De folders zijn achteraan geplaatst op een afstand van 49 cm. De folders zijn horizontaal gesorteerd.

Aandachtspunten:

✓ Er dient een vrije draairuimte van Ø 150 cm aanwezig te zijn voor de educatieve hoek en de verkoop hoek.

Verticale circulatie

In de verbruikersruimte is achteraan de deur gesignaleerd voor een dames en heren sanitair.
De deur geeft toegang tot de traphal voor de vergaderruimte van de eerste verdieping en voor twee sanitaire ruimtes. De deur heeft een vrije doorgangsbreedte van 77 cm. Voor de deur is de vrije draairuimte 122 cm. De ruimte aan de deurkruk is 30 cm. Achter de deur is de vrije draairuimte 192 cm met een vrije ruimte aan de deurkruk van 41 cm.
De trap is voorzien van een wellingshoek. De aantrede is 24 cm met een optrede van 18 cm. De trap heeft een vrije breedte van 119 cm tussen de leuningen.

Er is enkel een trap voorzien om de verdieping te bereiken.

Knelpunten:

- De leuning dient aan het begin en het einde 40 cm horizontaal door lopen. De leuning kan best op twee niveaus voorzien worden. Het is een meerwaarde indien de leuning doorloopt op de bordessen.
- Op de verdieping is een vergaderlokaal gelegen. Deze ruimte is een extra ruimte. De verdieping is enkel met een trap te overbruggen. Gezien de vergaderfunctie ook op de gelijkvloers kan ingericht worden en gezien het hier een bestaande toestand betreft en gezien de kosten voor de installatie van een lift niet opwegen tegen de voordelen kan een afwijking worden toegelaten voor de installatie van een lift.
- Een waarschuwingsmarkering bovenaan de trap ontbreekt!

Horizontale circulatie

Het gebruik van de diverse functies binnen het gebouw valt of staat bij de bereikbaarheid, horizontale circulatie. De vrije doorgang is belangrijk.

Aandachtspunten:

- ✓ De vrije doorgangsbreedte moet altijd gegarandeerd zijn! (zie omschrijving toegangspad)

Vergaderlokaal

De toegangsdeur van het vergaderlokaal heeft een vrije doorgangsbreedte van 77 cm. De deurdorpel vangt een niveauverschil op van 3 cm.

De tafels in het vergaderlokaal hebben een hoogte onder de tafel van 77 cm.

Omgeving Wortel-Kolonie

Wandelroute rolstoelgebruikers en kinderwagens Wortel-Kolonie

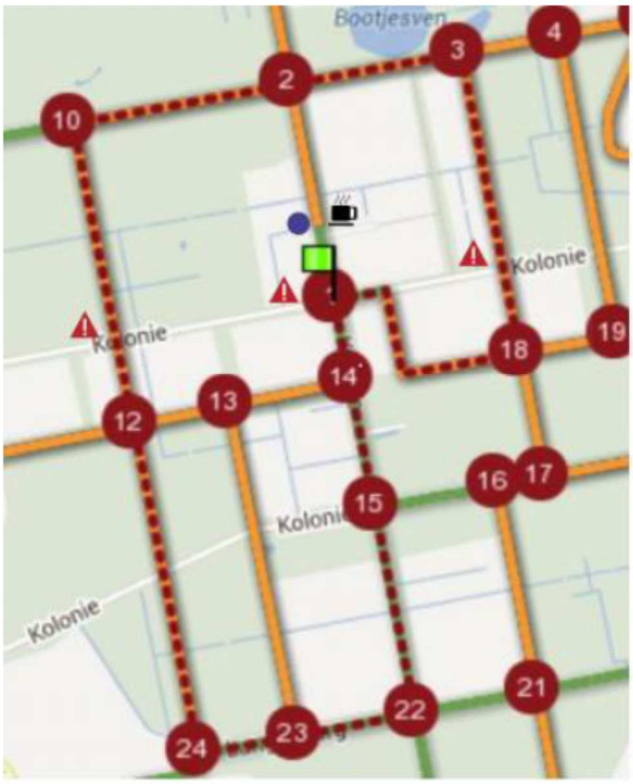

Informatiedragers

De informatiedragers staat verspreid in de buurt van “de Klapekster”.
De informatiedragers staan in de berm, gazon.

Aandachtspunten:

- ✓ Op wandelkaart wordt aangegeven dat bepaalde routes zijn voorzien een niet verharde weg. Het symbool dat wordt gebruikt (gestipte lijn) komt niet overeen met de lijnen gebuikt op de kaart.
- ✓ De informatie borden op het terrein komen niet overeen met de informatie verkregen op papier.

✓ Er is géén toegankelijke wandeling uitgestippeld en aangeduid op de kaarten!

Knelpunten:

➢ De informatiedragers dienen bereikbaar te zijn op een toegankelijke verharding.

⇨ Informatiedragers

- Lopende tekst en infographics tussen 75 cm en 175 cm hoogte. Titels en hoofdingen, in groot letterformaat mogen hoger komen, logo's en (decoratieve-) afbeeldingen vormen ook een uitzondering.
- Plaats hogere panelen op een onderhoogte van min. 75 cm en onder een hellingshoek van 10° naar de kijker toe;

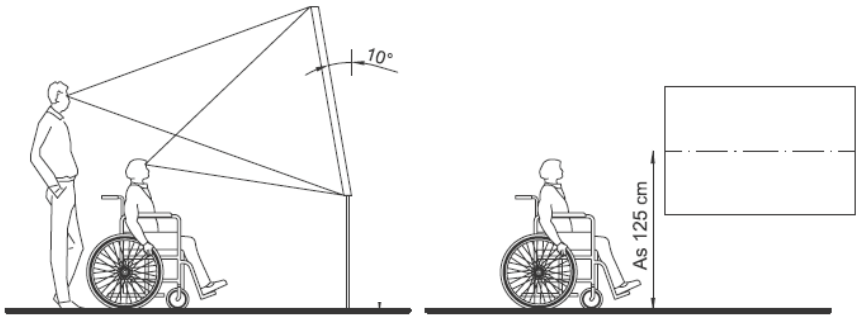

- plaats informatiepanelen op ooghoogte, d.w.z. dat de horizontale middellijn op een hoogte van bij voorkeur 125 cm, max. 135cm komt;
- Zorg dat de tekstpanelen drempelloos en via een toegankelijke ondergrond tot op neuslengte bereikbaar zijn;
- Voorzie een vlakke circulatieruimte van 1m50 x 1m50 met een toegankelijk oppervlak voor het informatiepaneel;
- Voorzie alternatieve zoals bijvoorbeeld videosimulaties, apps, virtuele bezoeken, … om niet toegankelijke onderdelen van een tentoonstelling/wandeling te tonen aan de minder mobiele bezoekers.
- De aangeboden schriftelijke informatie is goed leesbaar (voldoende grote en schreefloze lettertype).
- Voorzie minstens één alternatief om de schriftelijke informatie aan te bieden aan personen met een visuele beperking.
- Figuren kunnen in 3D worden uitgewerkt. Voelbare maquettes zijn verduidelijkend voor personen met een visuele beperking.
- Overzichtelijkheid en rust komen eenieders beleving ten goede.

Leesbaarheid van de aangeboden informatie

- Gebruik een schreefloos lettertype (sans serif);
- Vuistregel: de lettergrootte staat in verhouding tot de leesafstand als 1/100;
- De x-hoogte van de letters is in ieder geval minimaal 4mm;
- De regelafstand is minimaal 1/30 van de regellengte;
- Lijn tekstregels links uit.
- Voor belangrijke info geldt: lettergrootte 1/25 van de leesafstand;
- Bewegwijzering heeft een min. lettergrootte van 50mm;

- Signalisatie met slechts 1 woord mag gecentreerd worden uitgelijnd.
- Hoofdletters kunnen worden gebruikt als beginletter van een zin, korte titels en bij eigennamen.
- Vermijd het gebruik van enkel hoofdletters in een zin.
- Schrijf elke datum voluit;
- splits de telefoonnummers, maar vermijd verbindingsstreepjes of schuine strepen in het nummer;
- schrijf bedragen in cijfers, niet in letters;
- Vermijd Romeinse cijfers;
- Gebruik zoveel mogelijk gestandaardiseerde symbolen en pictogrammen; indien dit niet mogelijk is, maak gebruik van simpele en zo ongecompliceerd mogelijke tekens.
- Zorg voor een goed contrast tussen tekens en achtergrond, d.w.z. een verschil in lichtreflectiecoëfficiënt (LRV) tussen teken en achtergrondkleur van min.60 punten;
- Vermijd transparante dragers en tekeningen of foto's als achtergrond voor teksten/ tekens;
- Gebruik een mat oppervlak om hinderlijke reflecties te vermijden;
- Een aantal kleurencombinaties zoals rood/ groen zijn ongeschikt omdat mensen met kleurenblindheid deze kleuren niet kunnen onderscheiden. Een dubbele codering, waarbij informatie op meer dan 1 manier wordt gecommuniceerd, is altijd verstandig.

Begrijpbare boodschap

- Gebruik eenvoudige en directe taal;
- Maak correcte zinnen, voorkom technische taal, vakjargon en afkortingen;
- Voorkom abstracte begrippen;
- Structureer logisch en duidelijk;
- Bied de informatie trapsgewijs aan, d.w.z. maak een hiërarchisch onderscheid in hoofd- en bijzaken;
- Verduidelijk teksten met illustraties;
- Wees consequente in uw woordgebruik, ook als je hierdoor in herhaling valt.

Informatie over toegankelijkheid

- Neem zeker op uw website en in uw folders een luik toegankelijkheid op. Hierin staat informatie over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebouw, de tentoonstelling zelf, de accommodatie, speciale voorzieningen, de mogelijkheid tot rondleidingen voor speciale doelgroepen, enz. .

Bewegwijzeringsborden

- Bewegwijzering helpt de bezoeker zijn weg doorheen het gebouw te vinden om zo de aanwezige functies en diensten te kunnen gebruiken. Het betreft aanduidingen van verdiepingen, de ligging van diensten of afdelingen, de weg naar grote functies zoals de parkeervoorziening of de toegang tot het gebouw.
- Bewegwijzeringborden geven altijd maar een beperkte vorm van informatie weer zoals de naam van een afdeling of een ruimte. Het geeft ook altijd de richting van de bestemming aan. Op deze manier onderscheiden ze zich van bijvoorbeeld informatieborden die meer informatie geven.
- Een consequent gebruik en een uniforme uitvoering over het volledige gebouw is altijd de basis voor een kwaliteitsvol geheel. Dit betekent bijvoorbeeld eenzelfde systeem van borden, eenzelfde kleurgebruik voor dezelfde ruimten of diensten en eenzelfde lettertype zodat onduidelijkheden in het gebruik worden vermeden.

Zitbanken - Picknickplaatsen

Op diverse plaatsen op de wandelroutes zijn rustpunten voorzien. Op enkele plaatsen zijn picknick plaatsen voorzien.

De zitbanken zijn in de berm naast het wandelpad geplaatst.

De ondergrond is zand/gazon!

De zitbanken zijn gemaakt van natuurlijke materialen.

Knelpunten:

- De zitbanken hebben een lage zithoogte.
- De zitbanken/picknicktafels staan niet op een toegankelijke verharding.
- De vrije draairuimte voor de zitbank ontbreekt, een helling maakt het op veel plaatsen valgevaarlijk!
- Er is ruimte naast de zitbank maar deze is niet verhard.
- Er ontbreekt een ruimte om met een rolstoel plaats te nemen aan een picknicktafel.

⇨ Rustpunten

Niet noodzakelijk alle rustplaatsen hoeven 100% toegankelijk te zijn, maar zorg ervoor dat op locaties met rustplaatsen, er steeds gelijkwaardige zitplaatsen zijn die voor iedereen geschikt zijn, zodat iedereen op die locatie kan rusten, van de omgeving genieten..

Inplanting

- afstand tussen zitgelegenheden vlak terrein < 500m (wandelroutes, woongebieden..)
- voorzie een rustpunt bovenaan helling >5%
- afstand tussen rustpunten in verblijfsgebied < 100m (winkelstraat, stadspark..)
- plant rustpunten buiten de looproute in
- rustpunten mogen de natuurlijke gidslijn niet verstoren
- het rustpunt dient via een toegankelijke ondergrond bereikbaar te zijn
- het rustpunt dient vanop een toegankelijke ondergrond bruikbaar te zijn

Zorg voor een evenwichtige mix.

Een rugleuning is noodzakelijk om het lichaam tot rust te laten komen. Met name mensen met een beperkt uithoudingsvermogen hebben hier meer nood aan. Voorzie daarom in de nabijheid van zitplaatsen zonder rugleuning ook steeds een zitplaats met leuning.

Voor mensen met een beperkte mobiliteit, zoals veel ouderen komt een armleuning goed van pas als steun bij het gaan zitten /opstaan. Stoelen met armleuningen zijn dan weer niet voor iedereen geschikt, omdat niet iedereen er tussen past.

<u>Toegankelijke zitplaatsen voldoen aan volgende criteria:</u>

- Voorzie een +/- rechte zitting, rekening houdend met de afwatering
- Zithoogte 48 cm
- Zitdiepte 40-45 cm
- Rugleuning voorzien met hoogte +/- 80 cm
- Voorzie bij voorkeur armleuningen aan zitbanken
- Voorzie zowel stoelen met als zonder armleuning, niet iedereen kan tussen de armleuningen plaats nemen.
- Oppervlak houdt geen hitte of koude vast en droogt snel op
- Effen oppervlak
- Afgeronde hoeken
- Opstelruimte naast de zitplaats 0,90 m breed x 1,20 m diep

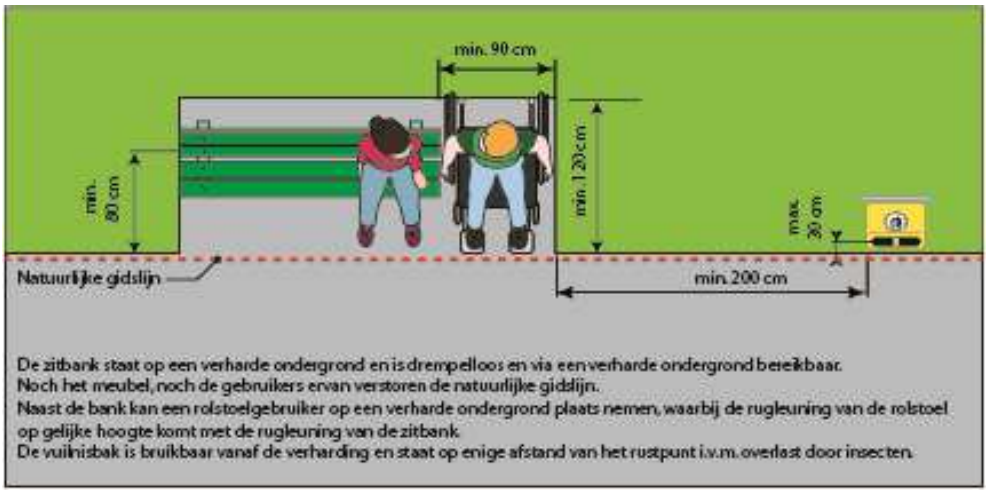

<u>Toegankelijke picknicksets voldoen aan volgende criteria:</u>

- Gaan zitten zonder over de zitbank te klimmen
- Minimaal 1 bruikbare plaats voor een rolstoelgebruiker
- Hoogte vloer tot onderzijde van de tafel : min. 70cm
- Diepte (onder de tafel) : min. 60cm
- Breedte (tussen de poten) : min. 90cm
- Het rustpunt dient via een toegankelijke ondergrond bereikbaar te zijn
- Manoeuvreerruimte van 150cm x 150cm met een toegankelijke verharding ter hoogte van de zitplaats voor rolstoelgebruikers
- Toegankelijke verharding onder en min. 1m rondom de picknickset

Soorten verharding

Wortel-Kolonie

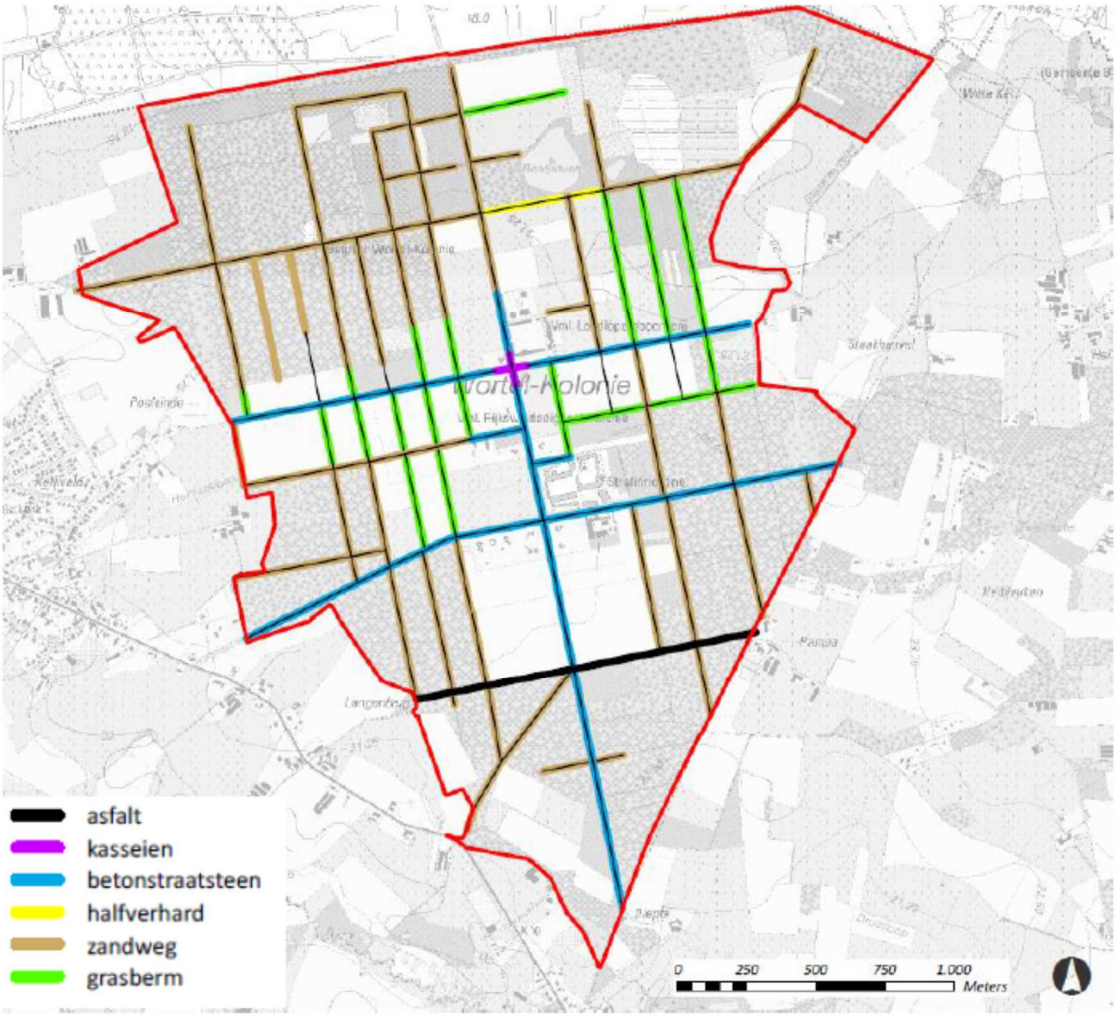

Er zijn verschillende verhardingssoorten gebruikt in het gebied Wortel-Kolonie.

- Asfalt
- Kasseien
- Betonstraatstenen
- Halfverharding
- Zandweg
- Grasberm

Aandachtspunten:

✓ Het onderscheid in verharding wordt niet weergegeven op de informatiedragers.

- ✓ Het wandelknooppunten stelsel maakt géén onderscheid in route gericht op de soort ondergrond / toegankelijkheid. Er is géén toegankelijke wandeling aangeduid.
- ✓ De halfverharding moet plaatselijk bijgewerkt worden.

Knelpunten:

- ➢ De dwarshelling van de wandelpaden mag slecht 2 % bedragen.
- ➢ Een goed onderhoud van de verharding is noodzakelijk in een natuurlijk gebied. Bladeren en takken zijn obstakels.
- ➢ De kasseien dienen vermeden te worden voor het installeren van een toegankelijke wandeling. Ook voor kinderwagens is dit een hobbelig parcours. In de berm kan er een toegankelijke verharding voorzien worden naast de kasseiverharding om een wandellus te sluiten.
- ➢ Half-verhardingen moeten goed beheerd worden. De weersomstandigheden kunnen de verharding oneffen maken, er ontstaan gaten.
  Om toegankelijk te zijn moeten de half-verhardingen goed vast liggen en geëgaliseerd zijn.
- ➢ Een zandweg zou toegankelijk kunnen zijn! De ondergrond moet steeds vast liggen. De vrije doorgangsbreedte van 150 cm moet steeds gegarandeerd zijn. Een geiten pad is géén toegankelijk pad.
- ➢ De versmallingen om de toegang van motorvoertuigen te hinderen moeten voldoende breed zijn om buggy's en rolstoelen door te laten. (Zie toegangspad onder Bezoekerscentrum)

Omgeving Merksplas-Kolonie

Het bezoekerscentrum is begeleid door Inter. Hiervoor is een rapport voor opgesteld.
De parking is mee opgenomen in dit dossier.

Er is een wanddeling uitgestippeld en gesignaleerd op het terrein.

Wandelroute rolstoelgebruikers en kinderwagens Merksplas-Kolonie

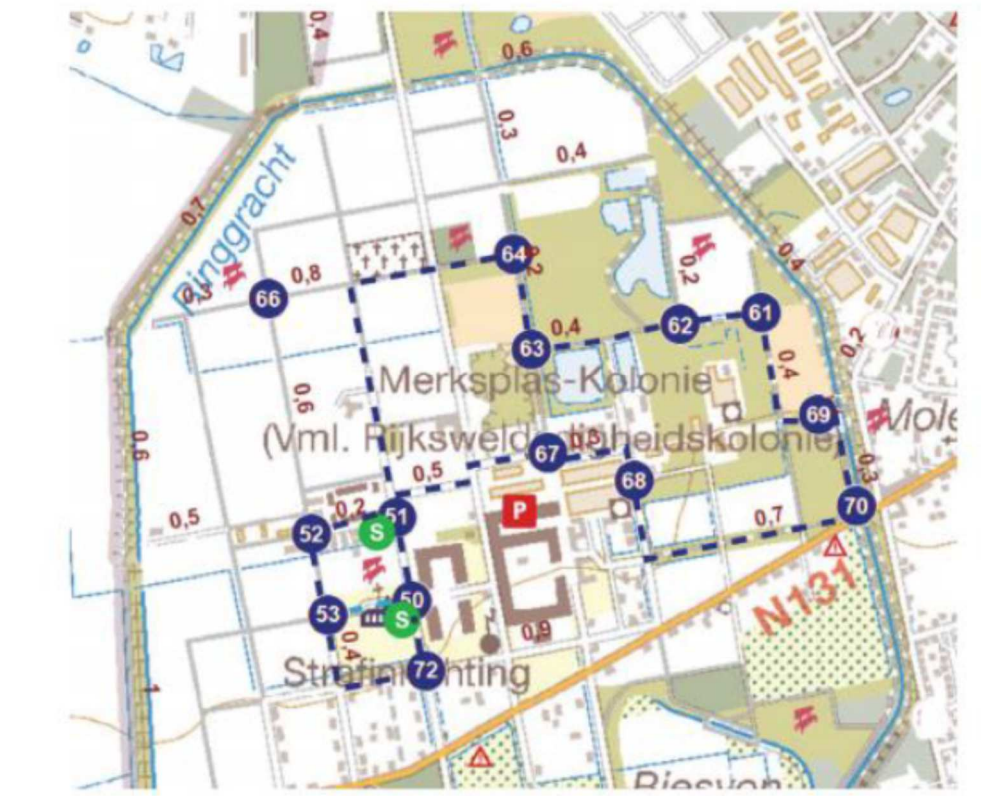

Informatiedragers

De wandelroute is duidelijk gesignaleerd. De wandeling gebruikt paden en wegen verhard met verschillende materialen.
Op de route zijn verschillende informatiedragers gebruikt.

Knelpunten:

- Er ontbreekt een toegankelijke verharding tot aan de informatiedrager en onder de informatie drager. Een vrije draairuimte van Ø 150 cm is vereist voor het infobord.
- Een glasplaat weerkaatst het licht. Voor véél mensen zijn deze borden niet leesbaar!

Zitbanken – Picknickplaatsen

Langs de wandelroute zijn enkele rustpunten gelegen.

Aandachtspunten:

- ✓ Aan de visvijver zijn er visplaatsen voorzien.
  Het is een meerwaarde om enkele plaatsen rolstoel toegankelijk te maken!

Knelpunten:

- De zitbanken staan in de berm naast het wandelpad. Een toegankelijke verharding tot aan de zitbank ontbreekt. Een toegankelijke verharding onder en naast de zitbank ontbreekt.

Fietsstallingen

Dicht bij het bezoekerscentrum is een fietsenstalling geïnstalleerd. Er zijn fietsbeugels voorzien.
Hieraan kunnen alle soorten fietsen vast gemaakt worden.
Er zijn verschillende oplaadpunten voorzien voor elektrische fietsen.

Soorten verharding

Merksplas-Kolonie

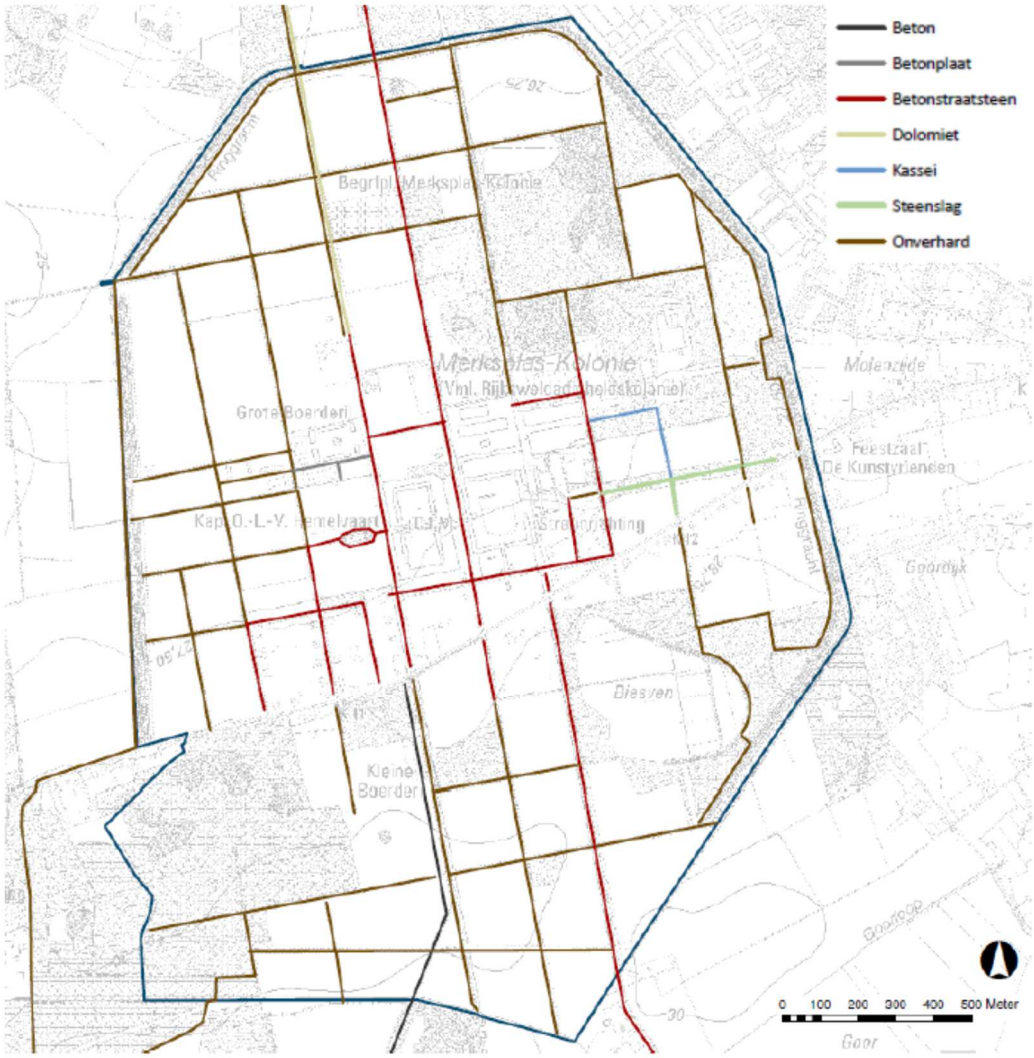

In het gebied van de wegen verhard met diverse verhardingsmaterialen.

Aandachtspunten:

- ✓ Het onderscheid in verharding wordt niet weergegeven op de informatiedragers.
- ✓ Indien een route wordt aangegeven als toegankelijk dient het beheer hierop gericht te zijn. De route moet steeds gebruikt kunnen worden!

Knelpunten:

- ➢ De overgangen tussen twee verschillende verhardingsmaterialen dienen drempelloos te zijn. Bij het beheer van de route dient hier extra aandacht aan gegeven te worden.
- ➢ De bezienswaardigheden langs de wandelroute dienen bereikbaar te zijn. De looppaden dienen drempelloos te zijn en van een voldoende vrije doorgangsbreedte. (zie omschrijving toegangspad)
- ➢ De halfverharding moet plaatselijk bijgewerkt worden. Omdat een halfverharding bij werken wordt beschadigd door machines moeten er herstelling uitgevoerd worden.
  Na het rooien van omgewaaide bomen moet de weg hersteld worden!

Besluit:

Om de verschillende aangeboden functies in het gebouw en de omgeving te kunnen gebruiken is het nodig dat de route tot deze functies volledig toegankelijk zijn.
Daarom moeten de verschillende items op zichzelf voor iedereen bruikbaar zijn.
De **aandachtpunten** verdienen hiervoor aandacht:
De aandachtpunten zijn in het rapport beschreven.

De **knelpunten** verdienen hiervoor aandacht:
De knelpunten zijn in het rapport beschreven.

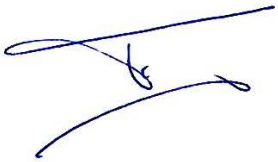

Filip Maris
Adviseur toegankelijkheid
& Universal Design